

IOSUA
CAIET DE STUDIU

David Gooding

CUPRINS:

Introducere:

cadrul teologic general privind ideea de moștenire 5

Locul cărții Iosua în desfășurarea planului lui Dumnezeu 6

Ideea de moștenire în Vechiul și Noul Testament 9

Legământul făcut de Dumnezeu cu Avraam și sămînța lui

Argumentul din Galateni 3:15–29 12

Argumentul din Romani 4:9–16 13

Argumentul din Evrei 4:8–9 14

Bucuria prezentă de moștenire 16

Cartea Iosua: *Privire de ansamblu*

Metoda de studiu 18

Cele două jumătăți ale cărții 19

Prima jumătate a cărții: Iosua 1–12

Înlănțuirea de idei în primele trei secțiuni ale cărții 21

Trăsături comune ale primelor trei secțiuni 23

Cuprinsul primelor trei secțiuni 24

Secțiunea I: *Iosua 1–4 — „După moartea lui Moise...”*

Iosua 1 — Misiunea încredințată de Dumnezeu lui Iosua 28

Iosua 2 — Rahav și iscoadele 30

Iosua 3,4 — Trecerea Iordanului 31

Secțiunea II: *Iosua 5–8 — „Cînd au auzit toți împărații...”*

Judecata lui Dumnezeu asupra societății canaanite 33

Similarități în sfera vocabularului și a conceptelor între

Iosua 5–8 și Epistola către galateni 34

Diferitele înțelesuri ale tăierii împrejur 35

Iosua 5 — Considerente preliminare 36

Iosua 6 — Distrugerea cetății Ierihon 37

Iosua 7,8 — Distrugerea cetății Ai 38

Secțiunea III: *Iosua 9–12* — „La auzul acestor lucruri, toți împărații...”

Iosua 9	— Pace / legământ cu gabaoniții	40
Iosua 10	— Înfrângerea împăraților și a cetăților confederatici de sud	42
Iosua 11,12	— Eliminarea finală a tuturor împăraților	43
	Diferitele tactici militare folosite de Iosua	44
	Corespondentul nou-testamental al primelor trei secțiuni din Iosua	45

A doua jumătate a cărții: Iosua 13–24

Înlănțuirea de idei, structura și tiparul în a doua jumătate a cărții	47
O problemă	50

Secțiunea IV: *Iosua 13:1–18:1* — Patru istorioare legate de împărțirea țării

Iosua 14:6–15	— Caleb	55
Iosua 15:13–19	— Otniel și Acsa	58
Iosua 17:3–4	— Fetele lui Teloșhad	59
Iosua 17:14–18	— Iosefiții	61
<i>Iosua 18:1</i>	— Realizarea lui Israel	62

Secțiunea V: *Iosua 18:2–21:45* — Moștenirea celor șapte seminții și a leviților

Iosua 18:2–19:51	— Împărțirea moștenirii la cele șapte seminții	64
Iosua 20:1–9	— Cetățile de scăpare	65
Iosua 21:1–42	— Cetățile levitice	67
<i>Iosua 21:43–45</i>	— Realizarea lui Dumnezeu	68

Secțiunea VI: *Iosua 22:1–24:33* — Discursurile lui Iosua

Iosua 22:1–34	— Iosua vorbește celor două seminții și jumătate	70
Iosua 23:1–16	— Iosua vorbește întregului Israel (1)	72
Iosua 24:1–28	— Iosua vorbește întregului Israel (2)	73
<i>Iosua 24:29–33</i>	— Realizarea lui Iosua	74

INTRODUCERE

*Cadrul teologic general
privind ideea de moștenire*

Locul cărții Iosua în desfășurarea planului lui Dumnezeu

- **Dumnezeu** a promis să-i ducă pe urmașii lui Avraam în *moștenirea* lor (Geneza 15:16)

- **Moise** nu este în stare să-i ducă în *moștenirea* lor (Numei 20:12; 27:12-14)

- **Iosua** duce pe Israel în *moștenirea* promisă.

Argumentul lui Pavel în Galateni 3:15–19

I. PERIOADA MAI SCURTĂ

Genesa 15

1. Dumnezeu promite lui Avraam urmași; moștenirea este promisă lui Avraam și seminței lui.

Genesa 16

2. Însuși Îngerul Domnului o trimite pe roabă, pe Agar, înapoi în casa și familia lui Avraam, unde se naște Ismael.

Genesa 21

3. Se naște sămînța promisă: Isaac; iar atunci, Dumnezeu Însuși, fiind de acord cu Sara, poruncește ca roaba și fiul ei să fie alungați; și atunci (Gen. 22) sămînța promisă este oferită pe altar.

II. PERIOADA MAI LUNGĂ

Genesa 15

1. Dumnezeu promite lui Avraam urmași; moștenirea este promisă lui Avraam și seminței lui.

Exod 19–24

2. Legea este impusă lui Israel de pe Muntele Sinai după 430 de ani de la Legămîntul avraamic.

Noul Testament

3. Sămînța Promisă, Hristos, vine și este jertfît, după care nu mai sîntem sub lege.

I. PERIOADA ISTORICĂ MAI SCURTĂ

Genesa	Exod-Deuteronom	Iosua
Este promisă intrarea în moștenire.	Moise nu este în stare să îplinească promisiunea.	Iosua este cel care îplinește promisiunea

II. PERIOADA ISTORICĂ MAI LUNGĂ

Genesa	Sinai	Hristos
Moștenirea promisă prin legământ	Promisiunea nu este împlinită sub Lege	Promisiunea este împlinită prin Moartea, Învierea și Înălțarea lui Hristos, prin Rusalii și prin a doua Venire a lui Hristos

Ideea de moștenire în Vechiul Testament

Termeni:

a. *sensul literal*

1. moștenire (naḥ^alāh)
2. hotar sau linia hotarului (ḥebel), ex. Psalmul 78:55¹
3. sorți (gôrāl), ex. Iosua 14:2; 15:1
4. parte de moștenire (ḥēleq), ex. Iosua 19:9

b. *sensul metaforic / spiritual*

1. Psalmul 16:5 „Domnul este partea mea de moștenire”
(ḥēleq)
„Tu îmi îndrepti sorțul” (gôrāl)
16:6 „O moștenire (ḥebel) plăcută mi-a căzut la
sorți”
„Linia [hotarului] (ḥebel) mi-a căzut în
locuri plăcute”
„O frumoasă moșie mi-a fost dată” (naḥ^alāh)
2. Daniel 12:13 „Tu te vei odihni și te vei scula iarăși odată
în partea ta de moștenire (gôrāl), la sfârșitul
zilelor”
3. Deut. 32:9 „Căci partea (ḥēleq) Domnului este
poporul Lui”

¹ Cornilescu a tradus Psalmul 78:55 astfel: «le-a împărțit țara în părți de moștenire» în loc de «a tras linia moștenirii și a pus semințiile lui Israel să locuiască în corturile lor». Ideea «liniei» derivă probabil din faptul că în Iosua 18, cîte trei bărbați din cele șapte seminții rămase trebuie să străbată țara și să facă planul țării într-o carte. Deci, practic, țara a fost prima dată împărțită cu *linia hotarului* care a fost trasă (cel puțin imaginar) între diferite puncte de pe teren, apoi în cartea pe care bărbații au adus-o la Iosua (vezi, de exemplu, modul în care este descrisă delimitarea teritoriilor moștenirii fiecărei seminții în Iosua 18:11-19:51).

Ideea de moștenire în Noul Testament

a. *klēronomia* = moștenire

1. 1 Petru 1:4 cercască
2. Evrei 9:15 veșnică
3. Ef. 1:14 Duhul este arvuna moștenirii noastre
4. Col. 3:24 moștenirea ca o răsplată
5. Ef. 1:18 sfinții sînt moștenirea lui Dumnezeu
6. Fapte 20:32 moștenirea împreună cu toți cei sfințiți
7. Gal. 3:18 moștenirea nu vine din Lege

b. *klēronomeō* = a moșteni

1. Mat. 25:34 a moșteni Împărăția
2. Mat. 5:5 a moșteni pămîntul
3. Mat. 19:29 a moșteni viața veșnică
4. 1 Cor. 6:6 cei nedrepti nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu
5. Apoc. 21:7-8 „Cel ce va birui va moșteni aceste lucruri. Eu voi fi Dumnezeu lui și el va fi fiul Meu. Dar cît despre fricoși, necredincioși...partea lor (*meros*) este iazul care arde cu foc”
6. Gal. 4:30 „fiul roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode”
7. 1 Cor. 15:50 „nu poate carnea și sîngele să moștenească Împărăția lui Dumnezeu”

c. *klēronomos* = moștenitor

1. Rom. 8:17 „Și dacă sîntem copii, sîntem și moștenitori: moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori cu Hristos, dacă suferim cu adevărat împreună cu El, ca să fim și proslăviți împreună cu El”

2. Gal. 4:7 „Aşa că nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, ești și moștenitor, prin Dumnezeu”
 3. Gal. 3:29 „moștenitori prin făgăduință”
 4. Rom. 4:14 „Căci, dacă moștenitori sînt cei ce se țin de Lege, credința este zadarnică, și făgăduința este nimicită”
 5. Rom. 4:13 moștenitor al lumii
 6. Evrei 11:7 „moștenitor al neprihănirii care se capătă prin credință”
 7. Evrei 6:17 „De aceea și Dumnezeu, fiindcă voia să dovedească cu și mai multă tărie moștenitorilor făgăduinței nestrămutarea hotărîrii Lui...”
 8. Tit 3:7 „Pentru ca, odată socotiți neprihăniți prin harul Lui, să ne facem, în nădejde, moștenitori ai vieții veșnice”
 9. Iacov 2:5 „bogați în credință și moștenitori ai Împărăției, pe care a făgăduit-o celor ce-L iubesc”
 10. Evrei 1:2 Hristos este moștenitorul tuturor lucrurilor.
- d. *klēros* = *sort, parte, moștenire*
1. Fapte 26:18 „Să primească, prin credința în Mine, iertarea de păcate și moștenirea împreună cu cei sfințiți”
 2. Col. 1:12 „mulțumind Tatălui, care v-a învrednicit să aveți parte de moștenirea sfinților, în lumină”
 3. Fapte 1:17,25 slujba unui apostol
1 Petru 5:3 slujba unui prezbiter

Legământul făcut de Dumnezeu cu Avraam și cu sămînța lui

prezentat în conformitate cu practica legală sănătoasă (Gal. 3:15–29)

- Principiul 1** Un testament odată întărit, nimeni nu-l mai poate desființa (3:15).
- Principiul 2** Un legământ odată întărit, la condițiile care au fost în mod explicit specificate la încheierea și confirmarea legământului, nimeni nu mai poate adăuga alte condiții privind împlinirea lui (3:15).
- Principiul 3** Legământul făcut cu Avraam (Gen. 15) a fost *un legământ unilateral* (vezi Ieremia 34:28–30). Promisiunile lui au fost *necondiționate*. Legământul încheiat la Sinai a fost *un legământ bilateral*. Promisiunile lui au fost *condiționate*.
- Principiul 4** Fiecare dintre părțile implicate este liberă să facă sau să dea celeilalte părți un beneficiu mai mare decît a fost, de fapt, stipulat în legământ. Comparați Genesa 15:18–21 cu Romani 4:3.
- Principiul 5** Odată ce un legământ a fost întărit, nu se mai pot adăuga nume la lista beneficiarilor specificați în legământ (Gal. 3:16, 27–29).

Legământul făcut de Dumnezeu cu Avraam și cu sămînța lui

prezentat în Romani 4:9–16

1. *Dubla întrebare:*

neprihănire	4: 9, 11, 13
moștenire	4: 13, 14, 16

2. *Promisiunea de a moșteni lumea:*

Trebuie să fie vorba de promisiunea din Genesa 15, din moment ce aceasta a fost dată înainte ca Avraam să fie tăiat împrejur în Genesa 17 (vezi Romani 4:10–16).

3. *Scopul pe care l-a urmărit Dumnezeu atunci cînd a decis ca moștenirea să depindă de credință, nu de Lege:*

„... pentru ca să fie prin har și pentru ca făgăduința să fie chezășuită pentru toată sămînța lui Avraam” (4:16).

4. *Secvența ideilor în Genesa 15:6–9*
 - v.6 Avraam este socotit neprihănit prin credință;
 - v.7 Dumnezeu îi promite moștenirea;
 - v.8 Avraam vrea să știe cum poate fi sigur de ea;
 - v.9 Dumnezeu răspunde încheind legământul.

Argumentul din Evrei 4:8–9

„Căci, dacă le-ar fi dat Iosua odihna, n-ar mai vorbi Dumnezeu după aceea de o altă zi (vezi Psalmul 95:7–11). **Rămîne** dar o odihnă ca cea de Sabat pentru poporul lui Dumnezeu”.

Întrebare: Ce vrea să spună autorul atunci cînd încearcă să demonstreze faptul că „rămîne... o odihnă”?

Secvența istorică

1. *Numeri 14*

Din pricina necredinței lor (v.11), a nesocotirii lui Dumnezeu (vs. 11, 23), a neascultării (v. 22), a răzvrătirii (v. 9), a cîrtirii (v. 27), a curviei spirituale (v. 33), a ispitirii lui Dumnezeu (v. 22) și a respingerii țării Canaanului (v. 31), Dumnezeu a jurat că aceia care au ieșit din Egipt sub Moise nu vor intra în Țara Promisă (vs. 28–30). „Am jurat în mînia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea!»” (Psalmul 95:11).

2. *Numeri 14:31; Deuteronom 1:39*

Dumnezeu a promis totuși că va duce pe copiii lor în țară. Vezi de asemenea Deuteronom 12:9–10: „în locul de odihnă și în moștenirea pe care v-o dă Domnul, Dumnezeul vostru”.

3. Sub conducerea lui Iosua, acești copii, deveniți de acum adulți, au intrat în țară. „Țara s-a odihnit (šāqat) de război” (Iosua 11:23; 14:15); și „Domnul le-a dat odihnă” (hēniāh) (vezi Iosua 1:13, 15; 21:44; 22:4; 23:1).

4. În pofida acestui lucru, promisiunea lui Dumnezeu privind faptul că unii vor intra în odihnă nu a fost complet împlinită prin intrarea lui Israel în Canaan sub Iosua.

5. Lucrul acesta reiese din faptul că, secole mai târziu după intrarea lui Israel în Canaan sub Iosua, Duhul Sfânt l-a inspirat pe David să scrie Psalmul 95. Acest psalm le oferă contemporanilor lui David («Astăzi»), care erau deja în Canaan, invitația de a intra în odihna lui Dumnezeu, avertizându-i de posibilitatea pierderii ofertei în urma împietririi inimii lor.
6. De aceea, odihna lui Dumnezeu trebuie să fie ceva ce trece dincolo de ceea ce Dumnezeu a dat lui Israel prin Iosua. Este vorba despre o odihnă în care trebuiau să intre «astăzi» chiar și aceia care trăiau în Canaan (Evrei 4:7).
7. Dacă intrarea în Canaan ar fi însemnat împlinirea desăvârșită a promisiunii lui Dumnezeu, Dumnezeu nu ar fi vorbit mult după aceea despre «o altă zi în care trebuie să se intre în odihna lui Dumnezeu». Deci chiar și după ce Dumnezeu le-a dat odihna prin Iosua, rămîne o altă odihnă pentru poporul lui Dumnezeu (Evrei 4:8-9).
8. Odihna aceasta nu înseamnă intrarea în țara Canaan, ci este însăși odihna de care S-a bucurat Dumnezeu din momentul în care a terminat lucrarea Creației și S-a odihnit în ziua a șaptea (Evrei 4:3-5).
9. Intrarea în odihna lui Dumnezeu este pentru noi, cei care „am crezut” (Evrei 4:3, vezi timpul verbului).
10. Cei care nu cred în Evanghelie nu vor intra în odihna lui Dumnezeu (3:12, 18-19; 4:2, 6, 11).
11. Această odihnă, fiind însăși odihna lui Dumnezeu, este deschisă sau accesibilă credincioșilor încă de la întemeierea

- lumii. Ea se fundamentează pe lucrarea terminată a lui Dumnezeu (Evrei 4:3).
12. Ea continuă să fie încă disponibilă pentru cei ce cred. Mai este încă «Astăzi» (Evrei 3:13; 13:13).
13. Intrarea în odihnă va implica pînă la urmă odihnirea credinciosului de lucrările lui, așa cum S-a odihnit și Dumnezeu de lucrările Sale (Evrei 4:10).
14. Realizarea plenară a acestei odihne rămîne însă o problemă de viitor.

Bucuria prezentă de moștenire

1. *Duhul Sfînt* este El Însuși arvuna, prima rată, avansul care garantează moștenirea noastră (Ef. 1:14).
2. *Duhul Sfînt* este prima roadă a rezultatelor răscumpărării (Rom. 8:23).
3. *Noi avem deja viața veșnică.*
4. *Noi sîntem deja așezați în locurile cerești* (Ef. 2:6).
5. *Dar, în prezent, noi trebuie să luptăm împotriva forțelor spirituale din locurile cerești* (Ef. 6:12).

CARTEA IOSUA
privire de ansamblu

IOSUA

METODA DE STUDIU

*Atunci cînd studiem cartea Iosua
va trebui să investigăm:*

- 1. înlănțuirea de idei**
- 2. structura**
- 3. tiparele**
- 4. relațiile funcționale,**

*dar întotdeauna și pretutindeni în carte,
cel mai important aspect este înlănțuirea de idei.*

Cele două jumătăți ale cărții

Prima jumătate 1:1–12:24

Observă:

1. *Punctul culminant* — „Apoi țara s-a odihnit de război” (11:23).

2. *Rezumatul* — lista împăraților pe care i-a învins Iosua (12:1–24):

a. 5:1 „Cînd au auzit toți împărații...”

b. 9:1 „La auzul acestor lucruri, toți împărații...”

Tema: Prima fază a cuceririi, realizată de armatele unite ale tuturor triburilor sub conducerea lui Iosua.

Obiectiv: Ducerea întregii națiuni în moștenirea ei colectivă și frîngerea coloanei vertebrale militare a țării.

A doua jumătate 13:1–24:33

Observă: fraza de început din Iosua 13:1, care marchează perioada tîrzie a activității și victiei lui Iosua: „Iosua era bătrîn, înaintat în vîrstă...”

Tema: A doua fază a cuceririi, realizată pe măsură ce țara a fost împărțită și fiecare seminție și fiecare individ a intrat — prin luptă, dacă a fost nevoie — în moștenirea lui individuală.

**PRIMA JUMĂTATE A CĂRȚII
IOSUA 1–12**

Prima înlănțuire majoră de idei — 1:1–4:24

DE LA: Porunca: „Moise a murit: acum, scoală-te, treci Iordanul acesta” (1:2)

Îndemnul: „lucrînd cu credincioșic după toată Legea pe care ți-a dat-o robul Meu Moise” (1:3, 5, 7, 13, 14, 15, 17).

LA: *ducerea la îndeplinire a poruncii*

3:17 „...tot Israelul trecea pe uscat, pînă a isprăvit tot poporul de trecut Iordanul.”

4:10–11 „...pînă la deplina împlinire a celor ce poruncise lui Iosua Domnul... potrivit cu tot ce poruncise Moise lui Iosua. Și poporul s-a grăbit să treacă. După ce a isprăvit de trecut tot poporul...”

4:23 „Căci Domnul... a secat înaintea voastră apele Iordanului pînă ce ați trecut...”

Observație: Punctul culminant al acestei prime secțiuni este atingerea obiectivului pus înaintea lui Iosua și înaintea lui Israel de către Moise: acela de a trece fizic pe întregul Israel dincolo de Iordan, în moștenirea lui.

A doua înlănțuire majoră de idei — 5:1–8:35

ÎNCEPE: „Cînd au auzit toți împărații... de la apusul Iordanului... că Domnul secase apele Iordanului... pînă am trecut, li s-a tăiat inima...” (5:1).

SE TERMINĂ: Cu atingerea unui alt obiectiv așezat înaintea lui Iosua și înaintea lui Israel:

așezarea și întărirea Legii lui Dumnezeu în Canaan.

Vezi Deuteronom 27 și Iosua 8:30–35: „N-a rămas nimic din tot ce poruncise Moise, pe care să nu-l fi citit Iosua în fața întregii adunări...” (35).

A treia înlănțuire majoră de idei — 9:1–11:23

ÎNCEPE: „La auzul acestor lucruri, toți împărații... s-au unit împreună într-o înțelegere ca să lupte împotriva lui Iosua și împotriva lui Israel...” (9:1–2).

SE TERMINĂ: Atingerea unui al treilea obiectiv pus înaintea lui Iosua: eliminarea tuturor împăraților Canaanului.

„Iosua a luat de asemenea toate cetățile împăraților acelora, și pe toți împărații lor i-a trecut prin ascuțișul săbiei și i-a nimicit cu desăvârșire, cum poruncise Moise” (11:12).

„Iosua a împlinit poruncile date de Domnul robului Său Moise și de Moise lui Iosua; n-a lăsat nimic neîmplinit din tot ce poruncise lui Moise Domnul” (11:15).

„Căci Domnul a îngăduit ca popoarele acelea să-și impietrescă inima și să lupte împotriva lui Israel, pentru ca Israel să le nimicească cu desăvârșire,... după cum poruncise lui Moise Domnul” (11:20).

„Iosua a pus stăpânire deci pe toată țara, potrivit cu tot ce spusese lui Moise Domnul” (11:23).

Trăsături comune ale primelor trei secțiuni

- I**
1. **Obiectiv:** Israel să treacă Iordanul și să intre în moștenire
 2. **Obstacole:** Iordanul se revărsa peste toate malurile
 3. **Miracol:** Despărțirea Iordanului.
 4. **Mîntuire:** Rahav: „veți lăsa cu viață pe tatăl meu... ne veți scăpa de la moarte” (2:13).
- II**
1. **Obiectiv:** Așezarea și întărirea Legii lui Dumnezeu în Canaan
 2. **Obstacole:** Ierihonul și Aiul
 3. **Miracol:** Zidurile Ierihonului se prăbușesc
 4. **Mîntuire:** „Lăsați cu viață pe curva Rahav ... Iosua a lăsat cu viață pe curva Rahav” (6:17, 25).
- III**
1. **Obiectiv:** Înfrîngerea domniilor și stăpînirilor
 2. **Obstacole:** Confederațiile de sud și de nord
 3. **Miracol:** Pietre din cer; soarele și luna se opresc pe cer
 4. **Mîntuire:** Gabaoniții: „Iosua a făcut ... un legămînt prin care trebuia să-i lase în viață ... Iată ce le vom face: îi vom lăsa cu viață” (9:15, 20).

Cuprinsul primelor trei secțiuni

SECȚIUNEA I

„După moartea lui Moise...” (1:1)

CUPRINSUL CAPITOLELOR 1–4

1. Cap. 1 **PORUNCA:** *Treci Iordanul!*
 - a. Misiunea lui Iosua primită de la Dumnezeu
 - b. Răspunsul lui Iosua: el pregătește poporul
 - c. Chemarea lui Iosua adresată celor două seminții și jumătate

2. Cap. 2 **RAHAV și ISCOADELE**
 - a. Rahav ascunde iscoadele de autorități
 - b. Rahav se roagă de iscoade: „Lăsați-ne în viață”
 - c. Iscoadele pleacă și dau raportul lui Iosua

3. Cap. 3–4 **TRECEREA IORDANULUI**
 - A. *Prima descriere:* 3:1–17 Minunea (3:5)
 - B. *A doua descriere:* 4:1–14 Aducerea aminte (4:7)
 - C. *A treia descriere:* 4:15–24 Semnificația (4:21–24)

SECȚIUNEA II

„Cînd au auzit toți împărații...” (5:1)

CUPRINSUL CAPITOLELOR 5 – 8

1: Cap. 5 **CONSIDERENTE PRELIMINARE**

- a. Tăierea împrejur
- b. Paștele; încetarea manei
- c. Arătarea CĂPETENIEI OȘTIRII DOMNULUI

2. Cap. 6 **DISTRUGEREA IERIHONULUI**

- a. Instrucțiuni: să înconjoare cetatea; chivotul, trîmbițele etc.
- b. 6 zile; a 7-a zi: Strigați!; totul blestemat; zidurile cad; Rahav și familia ei SÎNT LĂSATE CU VIAȚĂ.
- c. Blestemul cu privire la rezidirea cetății.

3. Cap. 7–8 **DISTRUGEREA CETĂȚII AI** – și continuarea

A. **Asaltul și înfrîngerea inițială: Acan! 7:1–26**

Acan aduce nenorocirea peste Israel și blestemul peste sine.

B. **Cucerirea cetății Ai 8:1–29**

Victorie în urma unei aparente înfrîngeri.

C. **ATUNCI Iosua a zidit un altar 8:30–35**

Poporul încuviințează binecuvîntările și blestemele legii.

SECȚIUNEA III

„La auzul acestor lucruri, toți împărații...” (9:1)

CUPRINSUL CAPITOLELOR 9 – 12

1. Cap. 9 **PACE / LEGĂMÎNT CU GABAONIȚII**

- a. Iosua încheie un legămînt cu gabaoniții *ca să-i lase să trăiască*.
- b. Căpeteniile nu permit ruperea jurămîntului făcut.
- c. Iosua confruntă pe gabaoniți pentru violența lor; slujitori ai altarului Domnului.

2. Cap. 10 **ÎNFRÎNGEREA ÎMPĂRAȚILOR ȘI CETĂȚILE CONFEDERAȚIEI DE SUD**

- a. Gabaoniții: „Suie-te la noi și izbăvește-ne”. Iosua vine și bate pe vrăjmași: Domnul face să cadă pietre din cer; soarele și luna se opresc pe cer.
- b. Macheda: executarea și spînzurarea celor 5 împărați
- c. Lista cetăților nimicite și a împăraților acestora

3. Cap. 11–12 **ELIMINAREA TUTUROR ÎMPĂRAȚILOR**

A. Confederația de nord	11:1–15
B. Restul țării și împărații ei	11:16–23
„Iosua a pus stăpînire deci pe toată țara... și a dat-o de moștenire lui Israel... Apoi țara s-a odihnit de război” (11:23).	
C. Lista rezumativă a împăraților pe care i-a nimicit Israel și a căror țară a cucerit-o	12:1–24

SECȚIUNEA I
IOSUA 1-4

„După moartea lui Moise...”

IOSUA CAPITOLUL ÎNTÎ

Misiunea încredințată de Dumnezeu lui Iosua (1:1–9)

1. *Noua situație:* Moise a murit. Iosua trebuie să preia conducerea și să realizeze ceea ce a poruncit Moise, dar ceea ce acesta n-a făcut și, de fapt, nici nu a putut face.
2. *Natura slujbei:* Moștenirea este darul lui Dumnezeu pentru Israel (1:2, 3, 6), garantat prin jurământul pe care Dumnezeu l-a făcut părinților lor. (1:6)
3. *Limitele darului* (1:3–4)
 - a. include orice loc pe care-l va călca talpa piciorului israeliților, după cum a spus deja Dumnezeu lui Moise; (1:3)
 - b. în cadrul limitelor fixate de Dumnezeu. (1:4)
4. *Rolul lui Iosua* (1:5–6)
 - a. Cade în sarcina lui Iosua, dată acestuia de Dumnezeu, să facă pe Israel să moștenească darul garantat al lui Dumnezeu. (1:6)
 - b. Baza puterii, curajului și încrederii lui Iosua privind faptul că își va putea împlini misiunea:
 - i. Promisiunea lui Dumnezeu că nimeni nu va putea sta împotriva lui cât va trăi.
 - ii. Promisiunea că Dumnezeu va fi cu el cum a fost cu Moise.

iii. Promisiunea lui Dumnezeu că nu-l va părăsi și nu-l va lăsa niciodată.

5. *Secretul succesului lui Iosua în rolul încredințat lui (1:7-8)*

Ascultarea personală, puternică, curajoasă, neîmpărțită și constantă a lui Iosua față de Cuvântul scris al lui Dumnezeu dat prin Moise

6. *Implicarea faptului că Acela care i-a dat porunca este Dumnezeu (1:9)*

Dumnezeu avea să-l împuternicească prin prezența Sa, pentru tot ceea ce îi poruncise, în orice loc și în orice situație. Iosua nu trebuia să se teamă.

IOSUA CAPITOLUL DOI

Rahav și iscoadele

Iscoadele

1. *Funcția lor:* nu o survolare geografică a țării (ca în cazul iscoadelor din Numeri 13:19–20), ci o recunoaștere militară pentru a aduna informații (vezi 2:23–24).
2. *Descoperirea lor:* Înainte ca Iosua să intre în Canaan ca să execute judecățile lui Dumnezeu, ei descoperă o femeie care „de la idoli s-a întors la Dumnezeu ca să slujească Dumnezeului celui viu” și care, de aceea, trebuie izbăvită de judecata care are să vină.

Rahav

1. *Viața ei de dinainte:* a oferit plăcere fără dragoste și dragoste fără loialitate.
2. *Convertirea ei:* descoperirea adevăratului Dumnezeu și credința în El:
 - a. prin faptele mântuirii Lui;
 - b. mântuirea și planurile lui Dumnezeu pentru Israel;
 - c. judecata Lui asupra națiunilor păcătoase.
3. *Neprihănirea ei prin credință:* Evrei 11:31
4. *Neprihănirea ei prin fapte:* Iacov 2:25
5. *Apelul ei pentru securitate, adevăr, loialitate și dragoste bazat pe făgăduința lui Dumnezeu* Iosua 2:12–21
6. *Funia cărămizie în fereastră (2:18):* semnul că Rahav aștepta venirea lui Iosua ca și răscumpărător al ei din fața miniei ce avea să vină (vezi 1 Tes. 1:9–10).

IOSUA CAPITOLELE TREI ȘI PATRU

Trecerea Iordanului

1. *Obiectiv:* Să ducă fizic pe Israel în Țara Promisă a moștenirii lui.
2. *Obstacole:* O barieră pusă nu de canaaniti, ci de natură. Pericolul: panică și moarte.
3. *Miracol:* Domnul întregului pământ (3:11, 13) își demonstrează suveranitatea și controlul asupra naturii, coborînd El Însuși în albia Iordanului (ca apoi să iasă pe cealaltă parte), deschizînd astfel poporului Său o cale pe care să treacă peste obstacolul ridicat de natură (vezi 1 Petru 1:3–4).
4. *Măreția minunii* (3:5) slujește la întărirea credinței lui Israel în Iosua (3:7; 4:14).
5. *Importanța pentru generațiile viitoare* a amintirii evenimentele istorice în urma cărora națiunea lor a cîștigat acces în moștenire (4:4–8).
6. *Semnificația similarității* dintre cele două minuni, prima la începutul, cealaltă la sfîrșitul peregrinărilor lui Israel (4:23–24).
 - a. **La Marea Roșie:** printr-o intervenție miraculoasă a lui Dumnezeu, apele s-au despărțit, ca să lase pe israeliți să iasă din robia egipteană.
 - b. **La râul Iordan:** printr-o intervenție a lui Dumnezeu la fel de miraculoasă, apele se despart, pentru ca să lase pe israeliți să intre în moștenire și în odihnă.

SECȚIUNEA II
IOSUA 5-8

„Cînd au auzit toți împărații...”

Judecata lui Dumnezeu asupra societății canaanite

1. *Severă:* dar numai temporară; cu toate acestea, Dumnezeu arată prin ea spre judecata eternă.
2. *Îndelunga răbdare a lui Dumnezeu:*
Așteptarea timp de 400 de ani a lui Dumnezeu, care s-a interpus între anunțarea judecății (Gen. 15:16) și executarea ei.
3. *Nelegiuirea canaaniților:*
 - a. corupția lor morală: Lev. 18:1–30
 - b. infanticidul din țară Lev. 18:21; 20:1–5
 - c. idolatria și spiritismul lor Lev. 19:4; 20:6.

Pretențiile lui Dumnezeu față de Israel

1. Dumnezeu a făcut ca intrarea lui Israel în odihna și moștenirea lui să coincidă cu judecata Sa împotriva societății canaanite (vezi Ef. 5:5–7; 2 Tes. 1:6–7).
2. Dumnezeu a cerut lui Israel să coopereze cu El în executarea acelei judecăți.
3. Aceasta a însemnat că Israel a trebuit să cadă de acord cu Dumnezeu asupra faptului că stilul de viață canaanit era păcătos și că el nu trebuie să facă ceea ce se făcea în Canaan.
4. *Avertisment!*
 - a. 2 Cor. 10:3–7.
 - b. 1 Cor. 5:9–13.

Similarități în sfera vocabularului și a conceptelor între Iosua 5–8 și Epistola către galateni

IOSUA

1. Blestem = ebr. cherem
gr. anatēma
2. Acan aduce nenorocirea
peste Israel (6:18; 7:25–26).
3. Este interzisă reconstruirea
cetății distruse (6:26).
4. Tăierea împrejur și relația
dintre aceasta și intrarea lui
Israel în moștenirea lui (5:2–
9).
5. Binecuvântările și blestemele
legii (8:33–35)

GALATENI

1. anatema 1:8, 9
2. „unii oameni care vă
tulbură” (1:7; 5:10, 12).
3. „Căci dacă zidesc iarăși
lucrurile pe care le-am
stricat...” (2:18).
4. Tăierea împrejur și relația
acesteia cu moștenirea
noastră (cap. 2–6).
5. Binecuvântarea lui Avraam
și blestemul legii (3:8–
14).

Diferitele înțelesuri ale tăierii împrejur

1. *Pentru Avraam*: o pecete pe neprihănirea credinței pe care Avraam o avusese înainte de a fi fost tăiat împrejur (Rom. 4:11).
2. *Pentru Israelul după trup*: un semn care marca descendența lor fizică din Avraam (Gen. 17).
3. *Semnul jurământului de a ține Legea*: Gen. 17:1; Rom. 2:25–29.
4. *O tăiere împrejur metaforică*: „tăierea împrejur a inimii” (Deut. 10:16).
5. *O tăiere împrejur spirituală*: „Căci cei tăiați împrejur sîntem noi, cari slujim lui Dumnezeu, prin Duhul lui Dumnezeu, cari ne lăudăm în Hristos Isus și cari nu ne punem încrederea în lucrurile pămîntești” (adică în păzirea legii pentru a fi mîntuiți; Filipeni 3:3).
6. *Tăierea împrejur tipologică*: acca operație pe care o suferim prin botezul nostru în Hristos (Col. 2:11–12).

IOSUA CAPITOLUL CINCI

Considerente preliminare

1. **Tăierea împrejur de la Ghilgal** **5:2–9**
 - a. *Timpul*: după (nu înainte) de intrarea lui Israel în moștenire. (Vezi asemănarea cu argumentul din Romani 4:9–11 și cel din Galateni 3–6).
 - b. *Insuficiența unei tăieri împrejur exterioare*: dovedită prin toți aceia care, deși au ieșit din Egipt, nu au intrat în moștenire (Iosua 5:9).
 - c. *Tăierea împrejur ca și o autojudecare* (vezi Filip. 3:3–9).
 - d. *Tăierea împrejur: pecetea triumfului lui Dumnezeu în aducerea lui Israel în moștenirea promisă* (Iosua 5:9).
 - e. *Tăierea împrejur: Expresia hotărârii lui Israel de a continua cucerirea a tot ceea ce Dumnezeu i-a promis* (vezi Filip. 3:10–16).

2. **Paștele** **5:10–12**
 - a. O aducere aminte a răscumpărării lor inițiale 5:10
 - b. Mîncarea primelor roade din moștenirea lor 5:11
 - c. Încetarea manci a marcat sfîrșitul peregrinărilor lor 5:12

3. **Apariția Căpeteniei Oștirii Domnului** **5:13–15**
 - a. *Sabia scoasă*: venit să conducă executarea pedepsei lui Dumnezeu 5:13
 - b. *Imparțialitatea Căpeteniei*: nici pentru și nici contra lui Iosua și a lui Israel 5:13–14
 - c. *Sfințenia locului*: rezultă din prezența Persoanei Divine (vezi Ex. 3:5) 5:15

IOSUA CAPITOLUL ȘASE

Distrugerea cetății Ierihon

1. *Semnificația faptului:* Nu este o imagine a hotărîrii credinciosului de a cuceri supărătorul lui păcat lăuntric, ci o provocare de a cădea de acord cu Dumnezeu în pronunțarea judecății Lui asupra lumii.
2. *Obstacolul:* Zidurile Ierihonului și porțile lui întărite. Încercarea omului de a-L ține pe Dumnezeu și judecata Acestuia departe de cetatea lui.
3. *Paradigma Chivotului care înconjoară cetatea:*
O avertizare care s-a repetat timp de 6 zile, privind implicațiile faptului că Chivotul Domnului întregului pămînt a trecut Iordanul. Nici o întăritură făcută de mîna omenească nu-L va împiedica pe Dumnezeu să intre în Ierihon (vezi Fapte 17:30-31).
4. *Miracolul intervenției divine:* La sfîrșitul săptămînii, zidurile s-au prăbușit și judecata a fost executată.
5. *Salvarea ultimă a lui Rahav și a familiei ei:* Respectînd jurămîntul făcut înaintea lui Dumnezeu, Iosua nu a îngăduit ca mînia lui Dumnezeu să cadă asupra lui Rahav și asupra familiei ei (vezi 1 Tes. 5:9-10).
6. *Blestemul rostit împotriva celui care va rezidi Ierihonul* (vezi 1 Împărați 16:34).

IOSUA CAPITOLELE ȘAPTE ȘI OPT

Distrugerea cetății Ai și spânzurarea împăratului ei pe un lemn

1. Asaltul și înfrîngerea inițială

7:1–26

- a. *Natura păcatului lui Acan:* el a încercat să salveze pentru propriul său folos ceva dintr-un sistem pe care Dumnezeu l-a blestemat (vezi Gal. 3:10–13).
- b. *Inabilitatea lui Israel de a executa judecata lui Dumnezeu asupra cetății Ai:* datorată implicării lor în păcatul lui Acan privind nesocotirea anatemei lui Dumnezeu.

2. Al doilea asalt și succesul

7:16–8:29

- a. *Autojudecarea lui Israel,* repudierea și pedepsirea lui Acan; îngrămădirea pietrelor peste acesta.
- b. *Problema:* cum să între în Ai ca să-l distrugă.
- c. *Rezolvarea problemei:* NU printr-o minune! Ci prin repunerea în scenă a înfrîngerii originale, pînă cînd împăratul Aiului a părăsit cetatea; cetatea este arsă, locuitorii ei sînt nimiciți, iar împăratul ei este spânzurat, apoi este îngropat sub un morman de pietre.
- d. *Sulița lui Iosua întinsă spre Ai* (8:18, 19, 26, vezi 5:13).

3. Urmarea

8:30–35

Obiectivul atins: Întărirea Legii în Canaan (vezi Deut. 27)

- a. *Locul:* Distrugerea Ierihonului și Aiului deschide drumul spre Munții Ebal și Garizim.
- b. *Cadrul:* Prima dată altarul, apoi Chivotul.
- c. *Legea:* Scrisă pe pietrele de aducere aminte.
- d. *Binecuvîntarea și blestemul:* neprihănirea legii trebuie împlinită (vezi Romani 8:4).

SECȚIUNEA III
IOSUA 9–12

„La auzul acestor lucruri, toți împărații...”

IOSUA CAPITOLUL NOUĂ

Pace / Legământ de cu gabaoniții

- a. Acesta este un alt caz de mîntuire: compară fraza „să-i lase cu viață” (9:15) cu 2:13; 6:17, 25 (Rahav), cu „m-a ținut în viață” (14:10, Caleb) și cu „...să nu moară” (20:9, ucigașul fără voie).
- b. Atunci cînd gabaoniții s-au rugat de Iosua: „Nu părăsi pe robii tăi, suie-te la noi... izbăvește-ne!” (10:6), atît Iosua, cît și Domnul au luptat ca să-i izbăvească.
- c. *Deducție:* Dumnezeu a avut în vedere mîntuirea lor chiar de la început.
- d. Motivația gabaoniților: ei au auzit ceea ce a spus Dumnezeu prin Moise (9:24). Acțiunea lor a fost un răspuns la Cuvîntul lui Dumnezeu.
- e. Ce anume a spus Dumnezeu lui Moise în Deuteronom 20:10-18:
 - i. cetățile de departe, care nu fac parte dintre neamurile din Canaan.
 - ii. cetățile neamurilor specificate în porunca lui Dumnezeu, (cetățile) care au fost date lui Israel: pericolul era ca cetățenii unor astfel de cetăți să rămîna printre israeliți și să-i învețe pe aceștia să urmeze nelegiuirile lor.
- f. Dar gabaoniții s-au aplecat cu sinceritate înaintea Cuvîntului lui Dumnezeu și s-au pocăit.

Compară:

- i. Deut. 20:11 „...să-ți dea bir și să-ți fie supus...”
 - ii. Iosua 9:8 „Noi sîntem robii tăi”
Iosua 9:25–27 ei au acceptat să fie robii lui Israel și să taie lemne pentru altar pentru totdeauna.
- g. 9:14: Ce ar fi spus oare Dumnezeu dacă Israel L-ar fi întrebat înainte să intre în legămînt cu gabaoniții?
- h. Comparați minciuna gabaoniților cu cea a lui Rahav (vezi 2:2–6), în lumina comentariului din Evrei 11:31.
- i. Observați paralela dintre jurămîntul față de gabaoniți făcut înaintea lui Dumnezeu (9:15, 20) și cel față de Rahav (2:17).

IOSUA CAPITOLELE 10–12

Înfrîngerea împăraților confederației de sud

1. **Obiectivul:** detronarea tuturor domniilor și stăpînirilor.
2. **Obstacolul:** cele două confederații ale împăraților, cea de sud și cea de nord.
3. **Cele două etape majore:** obiectivul nu a fost atins tot deodată, ci în etape:
 - a. *bătălia majoră de la Gabaon* împotriva confederației de sud urmată de capturarea sistematică în continuare a cetăților din sud (10:29–43).
 - b. *bătălia majoră de la Merom* (11:17), iar apoi toate cetățile din nord și sud (11:10–12:24).
4. **Bătălia majoră împotriva confederației de sud**
 - a. *ținta ei:* salvarea gabaoniților, care au fost atacați pentru că au făcut pace cu Israelul.
 - b. *tactica:* un marș forțat noaptea întrecagă, apoi un atac surprinzător, neașteptat; urmărirea și nimicirea dușmanului.
5. **Miracolul**
 - a. pietrele din cer și oprirea soarelui și a lunii pe cer.
 - b. aceste minuni s-au întîmplat pe cînd Israel urmărirea și nimicea pe dușmanii puși pe fugă.
6. **Cea mai mare minune** (10:13–14): Domnul a ascultat glasul unui om (Iosua) și, ca răspuns, a schimbat legile cerului.
7. **Executarea celor cinci împărați:** o asigurare cu privire la nimicirea tuturor dușmanilor.

IOSUA CAPITOLELE 11-12 *(continuare)* *Eliminarea finală a tuturor împăraților*

1. Bătăliile finale, detronarea tuturor domniilor și stăpînirilor: fapt care a dus la punctul culminant al primei părți din carte.

„Iosua a pus stăpînire deci pe toată țara, potrivit cu tot ce spusese lui Moise Domnul. Și Iosua a dat-o de moștenire lui Israel... *Apoi țara s-a odihnit de război*” (11:23).

2.

- a. În cazul gabaoniților în sud, a existat milă și mîntuire și o intervenție divină pentru a-i mîntui din fața vrăjmașilor lor (vezi 11:19).

- b. Dar în cazul confederației de nord n-a existat milă. De fapt, Dumnezeu a îngăduit ca popoarele acelea să-și împietrească inima, așa încît ei să pornească la luptă împotriva lui Israel, pentru ca el (Iosua) să le nimicească cu desăvîrșire.

- c. Compară situația cu cea din 2 Tesaloniceni 2:11-12.

Diferitele tactici militare folosite de Iosua

1. *Trecerea râului* — fapt care în cazul armatelor moderne este mediat de ingineri.
Cap. 3-4

2. *Ierihon: împresurarea și apoi asaltul asupra unei cetăți fortificate.*
Cap. 6

3. *Ai: o înfrângere simulată, plus o ambuscadă.*
Cap. 8

4. *Lupta de la Gabaon: Un marș forțat, atac surpriză, plus urmărirea hotărâtă a dușmanului pînă la nimicirea lui.*
Cap. 10

Coreșpondentul nou-testamental al primelor trei secțiuni din Iosua

General

Lucrarea lui Iosua de a duce poporul lui Dumnezeu în moștenirea lui este un prototip a ceea ce a făcut Hristos, a ceea ce El face și a ceea ce va face pentru a ne duce în moștenirea noastră.

Secțiunea 1 (1 Petru 1:3–4; Evrci 2:14–15)

Triumful lui Hristos asupra morții prin Moartea, Învierea și Înălțarea Sa izbăvește poporul Său de frica de moarte și într-o zi, de moartea însăși, și, astfel, El face posibilă intrarea lui într-o moștenire nestricăcioasă și care nu se poate veșteji.

Secțiunea 2 (Ioan 12:31; Fapte 17:30–31)

Crucea lui Hristos reprezintă judecarea acestei lumi. Învierea reprezintă o asigurare cu privire la Ziua judecății viitoare. Dar, ca și Rahav, credincioșii pot privi înainte, așteptând venirea lui Hristos ca izbăvitor din fața mîniei viitoare, deoarece, prin crucea Lui, Hristos i-a răscumpărat de sub blestemul legii. Moștenirea lor nu este „prin Lege”, ci prin credință. Dar răscumpărarea lor prin credință „întărește Legea” (Rom. 3:31) și duce la „împlinirea neprihănirii cerută de Lege” (Rom. 8:4).

Secțiunea 3 (Ef. 1–3; Col. 1–2; Ef. 6; 1 Cor. 15)

Pe Cruce, Hristos a dezbrăcat domniile și stăpînirile (Col. 2:15), iar acum El a fost așezat mai presus de ele (Ef. 1:20–22). Într-o zi, toate domniile și stăpînirile vor fi făcute așternut al picioarelor Lui (1 Cor. 15:24–26), iar Satan va fi aruncat în iazul de foc (Apoc. 20:10).

Credincioșii — atît cei de departe, cît și cei de aproape — sînt deja așezați împreună cu Hristos în locurile cerești. Deși mai au încă de luptat împotriva domniilor și stăpînirilor, din pricina victoriei de pe Calvar, ei pot totuși avea siguranța deplină a victoriei finale; iar într-o zi, la a doua Venire a lui Hristos, vor intra în mod plener în moștenirea și odihna lor.

**A DOUA JUMĂTATE A CĂRȚII
IOSUA 13–24**

ÎNLĂNȚUIREA DE IDEI, STRUCTURA ȘI TIPARUL în a doua jumătate a cărții Iosua (cap. 13–24)

Aceste capitole sînt aranjate în trei grupuri, fiecare dintre ele terminîndu-se cu o realizare semnificativă.

Primul grup

13:1–18:1

- a. Teritoriile din Țara Promisă care încă nu au fost cucerite; și teritoriile date deja de Moise celor două seminții și jumătate (Ruben, Gad și 1/2 din seminția lui Manase) la *est* de Iordan. Cap. 13
- b. Teritoriile împărțite de Eleazar și Iosua seminției lui Iuda la *vest* de Iordan. Cap. 14
- c. Teritoriile împărțite de către Eleazar și Iosua semințiilor lui Iosif (Efraim și 1/2 Manase) la *vest* de Iordan. Cap. 15:1–17:18

Realizarea lui Israel 18:1

- Așezarea Cortului Întîlnirii la Silo de către toată adunarea lui Israel.
- Țara era supusă înaintea lor.

În acest grup, atât locul (înaintea Domnului la Silo), cât și metoda (bărbați trimiși să străbată țara și să facă un plan pentru împărțirea ei între cele șapte seminții rămase, pentru ca apoi Iosua să arunce sorțul) diferă de modul în care s-a făcut împărțirea mai înainte.

- a. Împărțirea țării la cele șapte seminții (18:2–19:51)
- b. Întregului Israel i se cere să pună deoparte anumite cetăți de scăpare pentru ucigașul fără voce. (20:1–9)
- c. Întregul Israel dă anumite cetăți leviților. (21:1–42)

Realizarea lui Dumnezeu 21:43–45

1. „Domnul a dat lui Israel toată țara pe care jurase că o va da părinților lor; ei au luat-o în stăpînire și s-au așezat în ea” (21:43).
2. „Domnul le-a dat odihnă de jur împrejur, cum jurase părinților lor; nici unul din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotriva și Domnul i-a dat pe toți în mâinile lor” (21:44).
3. Din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui Israel Domnul, nici una n-a rămas neîmplinită: toate s-au împlinit” (21:45).

Ultimele trei capitole au o temă comună:

1. Iosua vorbește celor două seminții și jumătate și le permite să se întoarcă în moștenirea lor la est de Iordan.
(Cap. 22)
2. Iosua vorbește întregului Israel, bătrânilor, căpeteniilor, judecătorilor și căpeteniilor oastei.
(Cap. 23)
3. Iosua vorbește tuturor semințiilor lui Israel, bătrânilor, căpeteniilor, judecătorilor, căpeteniilor oastei la Sihem.
(Cap. 24)

Realizarea lui Iosua 24:29–33

1. Iosua a murit și a fost îngropat în moștenirea lui (vezi contrastul cu Moise!).
(24:29–30)
2. Oasele lui Iosif au fost îngropate la Sihem (vezi Gen. 50:24–25; Exod 13:19); și ele au ajuns să fie moștenirea fiilor lui Iosif.
(24:32)
3. „Elcazar, fiul lui Aaron, a murit și a fost îngropat la Ghibcat–Fincas, care fusese dat fiului său Fineas, în muntele lui Efraim” (în contrast cu tatăl său Aaron!).
(24:33)
4. „Israel a slujit Domnului în tot timpul vieții lui Iosua și în tot timpul vieții bătrânilor cari au trăit după Iosua și cari cunoșteau tot ce făcuse Domnul pentru Israel” (24:31).

O PROBLEMĂ

Întrebare

Versete ca cele din 13:3; 15:63; 16:10; 17:12 afirmă că israeliții adesea nu au fost în stare (sau nu au vrut) să izgonească pe canaaniți din partea de moștenire care le-a fost dată.

Cum putem înțelege deci afirmațiile din 21:43–45?

1. „Astfel Domnul a dat lui Israel toată țara pe care jurase că o va da părinților lor; *ei au luat-o în stăpînire și s-au așezat în ea*” (43, s.n.).
2. „Domnul le-a dat odihnă... nici unul din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotriva, și Domnul i-a dat *pe toți* în mîinile lor” (44, s.n.).
3. „Din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui Israel Domnul, *nici una* n-a rămas neîmplinită: toate s-au împlinit” (45, s.n.).

Răspuns

1. Presupunem că autorul cărții Iosua nu a uitat ceea ce a scris în capitolul 13 atunci cînd, după aceea, el a scris 21:43–45; de asemenea, el știa ceea ce avea să scrie în 23:4–5.
2. Trebuie să facem distincție între efectele cuceririi din faza 1 și efectele cuceririi din faza 2.

- a. **Faza 1:** a frânt coloana vertebrală militară a dușmanului în acea parte din Țara Promisă pe care Israel o invadase pînă la ora respectivă. N-a mai rămas nici un dușman suficient de tare ca să li se poată împotrivi sau ca să poată să scoată pe Israel din țară. În acest sens, Domnul a dat odihnă lui Israel; iar Israel a „stăpînit țara”. În țară, ei erau stăpînul și domnul indisputabil.
- b. **Faza 2:** fiecare seminție pleacă să ia în stăpînire teritoriile care i-au căzut la sort. În fiecare dintre teritorii, cele mai multe dintre cetăți erau, probabil, nelocuite, de pe urma bătăliilor precedente. Dar în anumite teritorii, anumite cetăți capturate de către armatele unite, în anii de început ai fazei 1 s-ar putea să fi fost repopulate ulterior de către canaaniți, în timp ce armatele unite erau implicate în bătălii în alte părți ale țării. Fiecare seminție continua totuși să stăpînească în mare teritoriile căzute la sort. Dar în anumite cazuri, unele seminții n-au putut alunga pe canaaniți. În astfel de situații, seminția respectivă a obligat pe canaaniți la tribut sau la muncă forțată (vezi 17:12-13).
3. Deși Dumnezeu a dat lui Israel întreaga țară, ocuparea în fapt a ei a fost condiționată încă de la început de afirmația lui Dumnezeu: „Orice loc pe care-l va călca talpa piciorului vostru, vi-l dau” (1:3). Nu toți israeliții au avut suficientă credință pentru a alunga pe uriașii de pe teritoriile lor, pentru ca apoi să pună propria lor talpă pe acest pămînt, așa cum a făcut-o Caleb (14:6-15). Dar Dumnezeu, de partea Lui, a împlinit promisiunea și le-a dat toată țara pe care a călcat-o talpa picioarelor lor.

4. Capitolul 13:1–7 ne spune că la sfârșitul fazei întâi, atunci când Iosua era deja bătrîn, rămăseseră încă părți mari din Țara Promisă pe care Iosua și armatele unite nu ajunseseră să le cucerească. Aceasta nu înscamnă că Dumnezeu a falimentat în împlinirea promisiunii Lui: vezi (i) Deut. 7:22; și (ii) Iosua 19:9, care arată că Iuda, de pildă, la început avea mai multe teritorii decît seminția putea să stăpînească. În faza I deci, Dumnezeu a dat lui Israel tot terenul pe care talpa piciorului lor putea să-l calce la momentul respectiv; și ei au stăpînit întreg acel teritoriu.

5. Teritoriile rămase încă necucerite au fost lăsate în starea în care erau, fiind totuși atribuite ca moștenire diferitelor seminții, cu promisiunea că Dumnezeu va izgoni dinaintea lor pe vrăjmașii lor (13:6–7). Iar în 23:1–16, Dumnezeu atrage atenția lui Israel asupra neamurilor pe care El le izgonise deja dinaintea lor și le promite că în același fel El va izgoni și neamurile rămase. Dar lui Israel i se cerea să nu se compromită alipindu-se de neamurile respective.

SECȚIUNEA IV
IOSUA 13:1–18:1

*Patru istorioare legate de
împărțirea țării*

Împărțirea teritoriilor pentru seminția lui Iuda

1. **Caleb** 14:6–15
cere ceea ce i-a fost promis de Moise.

2. **Otniel și Acsa** 15:13–19
cer mai mult decât le-a fost dat la început.

Împărțirea teritoriilor pentru semințiile lui Iosif

3. **Fetele lui Telofhad** 17:3–4
cer ceea ce le-a fost promis de Domnul prin Moise.

4. **Iosefiții** 17:14–18
cer mai mult decât le-a fost dat la început.

ISTORIA LUI CALEB — 14:6–15

Caleb a cerut ceea ce i-a fost promis

1. *Istoria lui Caleb este o istorie a mântuirii, una dintr-o serie de astfel de istorii:*

a. **Sect. 1** *Rahav:* „Jurați-mi pe Domnul... că veți lăsa cu viață pe tatăl meu, pe mama mea, pe frații mei, pe surorile mele și pe toți ai lor și că ne veți scăpa de la moarte” (2:12–13).

b. **Sect. 2** *Rahav:* „Iosua a lăsat cu viață pe curva Rahav, casa tatălui ei și pe toți ai ei” (6:25).

c. **Sect. 3** *Gabaoniții:* „Iosua a făcut pace cu ei și a încheiat un legământ prin care trebuia să-i lase cu viață” (9:15). „... Suic-te la noi în grabă, izbăvește-ne” (10:6).

d. **Sect. 4** *Caleb:* „... Domnul m-a ținut în viață, cum a spus. Sînt patruzeci și cinci de ani de cînd...” (14:10).

2. *Înțelesul expresiei: Caleb „a urmat în totul calea Domnului” (14:8, 9, 14)*

În loc să refuze să intre în Țara Promisă și să cadă astfel și el în apostazie, Caleb a stăruit în credința în Dumnezeu și în promisiunea lui Dumnezeu cum că într-o zi el va intra în moștenirea și în odihna promisă.

3. *Semnificația expresiei: „Domnul m-a ținut în viață acești 45 de ani”*

- a. Generația care a ieșit din Egipt a căzut în apostazie. Dumnezeu i-a condamnat la a umbla prin pustie timp de 40 de ani, pînă cînd a murit tot neamul acela de oameni.
- b. Aceasta implică faptul că în tot acest timp nici Caleb n-a putut să intre în Canaan, ci a trebuit să rătăcească și el în pustie timp de patruzeci de ani.
- c. Dar în contrast cu ceilalți care au murit, pe Caleb Dumnezeu l-a ținut în viață, așa că atunci cînd Iosua a preluat conducerea el a putut intra în moștenirea lui.

4. *Lecția care trebuie învățată*

- a. *generală și practică*: importanța perseverării în credință (vezi Evrei 3-4).
- b. *istorică și prototipică*: Caleb (plus a doua generație) întruchipează în Israel rămășița credincioasă care, în pofida apostaziilor frecvente ale națiunii și în pofida abandonării credinței acestuia în promisiunile lui Dumnezeu, a rămas credincioasă și odată cu venirea lui Isus Hristos a putut să intre în binecuvîntarea Noului Legămînt, pentru ca apoi să privească înainte cu încredere spre împlinirea plinară a promisiunii lui Dumnezeu, care va avea loc la a doua Venire a lui Hristos (Evrei 9:15).
- c. *morală și spirituală*:
 1. Într-un anumit sens, ca rezultat al fazei 1, sub conducerea lui Iosua, atît națiunea ca întreg, cît și fiecare membru al ei a moștenit întreaga țară.

2. Ceea ce au primit diferitele seminții și familii ca și parte individuală de moștenire a depins de aruncarea sorțului: adică, a depins de alegerea providențială a lui Dumnezeu. Lucrul acesta a fost adevărat pentru cele mai multe dintre seminții (vezi, de exemplu, cap. 16–19).
3. Dar lui Caleb i-a fost permis să-și aleagă partea de moștenire: tocmai Hebronul. A fost oare corect lucrul acesta? Pe baza cărui principiu?
 - a. 45 de ani mai devreme, Caleb, fiind unul dintre cele douăsprezece iscoade, a vizitat Hebronul (Num. 13:22).
 - b. El a văzut acolo pe fiii lui Anac. Tocmai prezența fiilor lui Anac a fost invocată de către zece dintre iscoade ca motiv pentru care Israel nu ar fi putut cuceri Canaanul. Caleb s-a atârnat însă de promisiunea lui Dumnezeu și a declarat că vor cuceri țara (Num. 13:28).
 - c. Ca răspuns la acest mare act de credință, lui Caleb i s-a promis Hebronul, al cărui teritoriu l-a călcat talpa piciorului lui cu 45 de ani mai devreme (vezi Deut. 1:36).
 - d. Cu toate că avea promisiunea, Caleb a trebuit totuși să lupte cu fiii lui Anac! Și printr-o credință excepțională, el i-a izgonit (Iosua 14:12).

ISTORIA LUI OTNIEL ȘI ACSA — 15:13–19

Ei au cerut mai mult decât le-a fost dat la început

1. Exemplul și inspirația lui Caleb pentru generația următoare

- a. Caleb n-a fost mulțumit să izgonască pe dușman din partea lui de moștenire (Hebron), el a condus atacul, alături de alții din seminția lui Iuda, împotriva Debirului, astfel ca și alții să poată intra în moștenirea lor.
- b. mai mult, el a oferit un dar special — pe fiica sa — spre a motiva pe tineri la luptă.
- c. comparați cu Pavel și Timotei.

2. Cererea Acsei

- a. *rațiunea cererii ei*: un pământ secetos nu are prea mare valoare fără apă pentru irigarea lui.
- b. *primul dar* (pământul) provoacă insistența pentru al doilea (apa).
- c. *ilustrează două principii surori*:
 - i. „Celui ce are i se va da” (Luca 19:26)
 - ii. „Celui ce cere i se va da” (Luca 11:10)
- d. *trăsătura caracteristică a moștenirii* în care, după înălțarea Sa, Isus Hristos i-a adus pe iudciii credincioși a fost darul Duhului Sfânt (vezi Luca 11:13; Fapte 1:4; 2; Ef. 1:17–23; 3:14–21).

ISTORIA FETELOR LUI ȚELOFHAD — 17:3–4

Au cerut ceea ce le-a fost promis

1. **Problema în cauză:** *nepermiterea înstrăinării moștenirii seminției* (Num. 27:1–11; 36:1–12).

- a. La împărțirea de la început, teritoriile au fost alocate întregii seminții, ca seminție; abia după aceea au fost alocate teritoriile familiilor din cadrul seminției.
- b. Mărimea teritoriului alocat unei seminții a depins de mărimea seminției la momentul împărțirii (Num. 26:52–56). (Atunci când, la împărțire, s-a văzut că porțiunea alocată seminției lui Iuda a fost prea mare pentru ei, parte din teritoriu a fost realocat lui Simeon, Iosua 19:9).
- c. Odată ce a avut loc alocarea teritoriilor ca parte de moștenire, fiecare seminție a dorit să păstreze întregul teritoriu în posesia ei, de aceea nu a dorit să cedeze din teritoriile ei altei seminții.
- d. Dumnezeu a fost de acord cu această dorință a lor și a dat porunci prin care să asigure dreptul de nealienare a moștenirii fiecărei seminții.

2. **Cazul fetelor lui Țelofhad**

- a. *Faptele legate de acest caz:*
Țelofhad a murit în pustie. El nu a avut fii, ci numai fiice. Dacă la împărțire, teritoriile aveau să fie alocate doar fiilor, nu și fiicelor, familia lui Țelofhad urma să rămână fără moștenire.

b. *Baza cererii fiicelor* (Num. 27:11):

Țelofhad a murit în pustie, împreună cu toți accia care la ieșirea din Egipt sub Moise aveau peste douăzeci de ani. Dar toți ceilalți au avut fii, cărora urma să li se aloce parte de moștenire în Canaan, ca moștenire a familiei. Țelofhad nu avusese fii. Dacă deci fiicelor lui nu li s-ar fi dat partea de moștenire cuvenită fiilor pe care Țelofhad i-ar fi putut avea, familia lui ar fi rămas fără nici o moștenire. Ar fi fost oare corect lucrul acesta?

Fetele lui Țelofhad au pledat pentru a evita nedreptatea unui astfel de deznodământ. Tatăl lor a murit în păcatul lui (ca întreaga lui generație). El nu a murit în pedeapsa specială pe care Dumnezeu a adus-o peste cei răzvrățiți din ceata lui Core (Num. 16).

Dumnezeu a fost de acord cu fetele lui Țelofhad!

c. *O poruncă care să garanteze inalienabilitatea moștenirii seminției* (Num. 36).

1. Dacă fetele moștenitoare s-ar fi măritat în afara seminției lor, ele ar fi luat moștenirea cu ele, adăugând-o teritoriilor celeilalte seminții și, astfel, prima seminție ar fi pierdut pământul respectiv.
2. De aceea, Dumnezeu a poruncit prin Moise ca fetele care se află într-o astfel de situație să se căsătorească doar în cadrul seminției lor. „Nici o moștenire să nu treacă de la o seminție la alta” (Num. 36:9).

d. *aplicație practică:*

Dacă Țelofhad și fiii lui s-ar fi unit cu Core și ceata lui în răzvrătirea lor împotriva profetului și marelui preot al lui Dumnezeu, nu ar fi avut nici o moștenire între cei din poporul lui Dumnezeu.

Au cerut mai mult decît le-a fost dat la început

1. *Plîngerea iosefiților* 17:14
Teritoriul care li s-a alocat nu era destul de mare.
2. *Baza nemulțumirii lor* 17:14
Binecuvîntarea lui Dumnezeu a făcut ca ei să fie o seminție numeroasă; și tocmai binecuvîntarea aceasta, pe de o parte, impunea, iar pe de altă parte, le dădea dreptul la un teritoriu adițional (vezi istoria lui Otniel și Acsa).
3. *Răspunsul lui Iosua* 17:15
Desigur, ei puteau avea teritoriu mai mare. Dar pentru a-l obține, trebuiau să urce în pădure, unde locuiau fereziții și refaimiții, să taie pădurea și să obțină astfel terenul suplimentar pentru a construi și a face agricultură.
4. *Răspunsul iosefiților* 17:16
Au ignorat sfatul lui Iosua, repetînd pur și simplu faptul că pămîntul pe care-l aveau (muntele) nu le ajunge și adăugînd că în vale nu se puteau extinde din pricina carelor de fier ale canaaniților. În mod evident, ei doreau teritoriu suplimentar, dar, în contrast cu Caleb, iosefiții nu erau dispuși să lupte pentru el.
5. *Răspunsul lui Iosua* 17:17-18
Iosua nu a cedat insistențelor lor, motivate, de fapt, de lene. Dacă erau o seminție numeroasă și puternică, cum pretindeau ei, cu un mic efort, ar fi putut să-i izgonească pe canaaniți, în posesia carălor lor de fier. Dar dacă nu erau pregătiți să lupte, nu aveau să primească nici un teritoriu în plus.

REALIZAREA MAJORĂ A LUI ISRAEL — 18:1

Așezarea Cortului Întîlnirii la Silo

1. *Timpul acțiunii*

Israelii nu au așteptat pînă cînd întreaga țară a fost împărțită semințiilor și pînă cînd ele s-au așezat în moștenire. Întocmai după cum, mai devreme, ei nu au așteptat pînă cînd toate cetățile au fost cucerite; ci în momentul în care cetățile Ierihon și Ai au fost distruse, ei au așezat un altar pe Muntele Ebal și au întărit legea; tot așa acum, în clipa în care teritoriile din jurul lui Silo au intrat în posesia lor, ei și-au așezat Cortul Întîlnirii.

2. *Actorii implicați*

„Toată adunarea copiilor lui Israel s-a strîns la Silo și au așezat acolo Cortul Întîlnirii”(18:1).

3. *Importanța acestui fapt*

Acum că armatele unite ale întregului Israel erau pe punctul de a se diviza și semințiile erau pe punctul de a se dispersa în teritoriile care le căzuseră la sort, exista pericolul dezintegrării națiunii. De aceea, crearea unui centru pentru întreaga națiune la care să participe toate semințiile era o nevoie urgentă.

4. *Semnificația faptului*

Cortul Întîlnirii nu era pur și simplu un loc în care, din cînd în cînd, israeliții urmau să se întîlnească unii pe alții. El era locul unde Dumnezeu, prin hotărîrea Sa divină, Se întîlnea cu poporul Său și vorbea cu el (Exod 25:22). Ar fi fost un dezastru ca Israel să fie atît de mult absorbit de problema moștenirii fiecărei seminții încît să uite pe Dumnezeu și astfel Dumnezeu să înceteze să fie punctul focal al existenței întregii națiuni.

5. Gloria moștenirii noastre va fi Cortul lui Dumnezeu, în care Dumnezeu va locui împreună cu poporul Său (Apoc. 21:3, 22).

SECȚIUNEA V
IOSUA 18:2–21:45

*Moștenirea celor șapte seminții
și a levitelor*

ÎMPĂRȚIREA MOȘTENIRII LA CELE ȘAPTE SEMINȚII — 18:2–19:51

1. *Neglijența lor inițială în a intra și în a poseda moștenirea dată de Dumnezeu* 18:3

(Comparați cu atitudinea creștinilor evrei, Evrei 5:11–14). Nu li se acordă circumstanțe atenuante privind faptul că dușmanul a fost mult prea tare pentru a fi alungat. Neglijența lor părea să plece din lipsă de interes, de cunoștință și de inițiativă.

2. *Rețeta lui Iosua pentru vindecarea situației* 18:4–7

- a. străbateți țara și faceți un plan;
- b. notați planul într-o carte;
- c. împărțiți țara în mod echitabil în șapte părți;
- d. aduceți cartea cu planul la Iosua;
- e. apoi, înaintea Domnului, Iosua avea să arunce sorțul și astfel Domnul avea să desemneze o parte de moștenire pentru fiecare seminție.

3. *Partea lui Iosua* 19:49–50

- a. Domnul a poruncit lucrul acesta;
- b. Iosua a cerut partea respectivă;
- c. Israelii i-au dat-o;
- d. Iosua a zidit cetatea din nou.

IOSUA CAPITOLUL DOUĂZECI

Cetățile de scăpare

Capitolele 20 și 21 au în comun faptul că după ce au primit partea de moștenire semințiilor li s-a cerut să renunțe la câteva dintre cetățile lor:

- a. **pentru cauza mântuirii;**
- b. **pentru cauza închinării și slujbei înaintea lui Dumnezeu.**

Cetățile de scăpare

1. „Pentru ca cel ce va ucide pe cineva fără voie să poată fugi în ele și să nu moară ucis de mîna răzbunătorului sîngelui...” (20:9).

Acesta este încă un caz prin care se subliniază provizia sau soluția lui Dumnezeu privind mîntuirea din fața judecării (vezi cazul lui Rahav, al gabaoniților și al lui Caleb).

2. Accastă soluție cerea și o examinare a motivației celui în cauză, nu numai a actului comis de el. Consecința faptei — moartea — era aceeași, fie că uciderea a fost făcută intenționat sau accidental. Dar motivația hotărăște dacă actul trebuie sau nu considerat a fi o crimă.
3. Adunarea (probabil adunarea tuturor semințiilor, vezi Num. 35:25) avea însărcinarea de a decide dacă uciderea a fost sau nu cu adevărat un accident. Dacă nu a fost un accident, ucigașul era dat în mîna răzbunătorului sîngelui.

4. Chiar dacă fapta a fost un accident, ucigaşului nu i se îngăduia să se întoarcă acasă, ci trebuia să rămână în cetatea de scăpare. Iată motivul pentru aceasta: fapta lui, deşi un accident, a adus unei alte familii o serioasă nenorocire şi durere. Nu era corect ca el să continue să se bucure de viaţă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, în timp ce cealaltă familie a suferit o pierdere iremediabilă.
5. Mai mult, vărsarea de sânge, fie că a fost deliberată fie că nu, pîngărea ţara (Num. 35:31–34; vezi de asemenea Lev. 18:24–30), făcînd astfel pagube care nu puteau fi compensate prin simple despăgubiri băneşti (Num. 35:31–32; vezi de asemenea Luca 12:48).
6. Numai moartea marcului preot, care a fost uns cu untdelemnul sfînt, putea să îndepărteze necurăţia şi să permită astfel ucigaşului fără voie să se întoarcă acasă (Num. 35:25, 32; Iosua 20:6).
7. Marea „neintenţionată omucidere” a lui Israel: Fapte 3:17; 13:27; 1 Tim. 1:13.
 - a. Israel L-a omorît pe Isus în mod deliberat;
 - b. Ei nu au realizat că El este Mesia; au făcut-o deci din neştiinţă;
 - c. Lucrul acesta reclamă totuşi ispăşire;
 - d. Această ispăşire a fost oferită prin jertfa lui Hristos.

IOSUA CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU

Cetățile levitice

1. *Dreptul lui Dumnezeu asupra leviților*

- a. Au fost luați în locul întâilor născuți: „Leviții vor fi ai Mei. Eu sînt Domnul” (Num. 3:45).
- b. De unde derivă dreptul lui Dumnezeu asupra întâilor născuți? Atunci cînd Dumnezeu a omorît pe întîii-născuți în Egipt, întîii-născuți ai israeliților au fost salvați din fața pedepsei lui Dumnezeu prin sîngele mielului pascal (Exod 12:12-13; 13:1-2, 11-16): „Pune-Mi deoparte ca sînt pe orice întîii-născut...: este al Meu” (Ex. 13:2).
- c. Corespondentul nou-testamental: 1 Cor. 6:19-20 „Nu sînteți ai voștri: „Ați fost cumpărați cu un preț...” (vezi 2 Cor. 5:14-15).

2. *Moștenirea leviților*

- a. Lor nu li s-a dat parte de moștenire în țară, în afara cetăților de locuit și locul din jur pentru vite (14:4)
- b. „Jertfele mistuite de foc înaintea Domnului, Dumnezeului lui Israel, aceasta a fost moștenirea lui” (13:14)
- c. „Moștenirea lor este preoția Domnului” (18:7)

3. *Darul poporului*

21:3

Toate celelalte seminții au fost chemate de Dumnezeu să dea „din moștenirea lor” aceste cetăți leviților, pentru ca astfel să se mențină închinarea și slujba înaintea Domnului la Silo.

Realizarea lui Dumnezeu 21:43-45

1. „Domnul a dat lui Israel toată țara pe care jurase că o va da părinților lor; ei au luat-o în stăpînire și s-au așezat în ea” (21:43).
2. „Domnul le-a dat odihnă de jur împrejur, cum jurase părinților lor; nici unul din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotriva și Domnul i-a dat pe toți în mîinile lor” (21:44).
3. „Din toate vorbele bune pe cari le spusese casei lui Israel Domnul, nici una n-a rămas neîmplinită: toate s-au împlinit” (21:45).

SECȚIUNEA VI

IOSUA 22:1–24:33

Discursurile lui Iosua

IOSUA CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI

Iosua vorbește celor două seminții și jumătate

Capitolele 22, 23, 24 se ocupă de dificultățile și obstacolele în calea menținerii slujirii Domnului.

<i>Cap. 22</i>	<i>Un exclusivism nejustificat</i>
<i>Cap. 23</i>	<i>Compromisul cu idolatria</i>
<i>Cap. 24</i>	<i>Sfințenia și gelozia lui Dumnezeu</i>

1. *Reîntoarcerea celor două seminții și jumătate în moștenirea lor de la est de Iordan*
 - a. Moștenirea de la est de Iordan le-a fost dată de Domnul, prin Moise (1:13, 14, 15; 13:8; 14:3; 22:4-9).
 - b. Cele două seminții și jumătate și-au demonstrat loialitatea față de Dumnezeu și față de poporul Său, prin respectarea condițiilor stabilite în 1:12-18; 22:2-3.

2. *Zidirea unui altar lângă Iordan*
 - a. **Motivul lor:** teama că, peste câțiva ani, faptul că descendenții lor trăiau la est de Iordan va fi folosit de cei care locuiau la vest de Iordan ca motiv pentru a-i exclude pe aceștia de la a se închina Domnului, Dumnezeului lui Israel. Ei ar fi putut invoca faptul că Domnul Însuși a pus râul Iordan ca și graniță, ca să excludă cele două seminții și jumătate, atât din rîndurile celorlalți israeliți, cât și de la dreptul de a se apropia de Domnul Însuși (22:24-25).
 - b. **Nevinovăția lor:** Ei n-au zidit altarul cu intenția unei răzvrățiri împotriva celorlalte seminții; nici ca semn al răzvrățirii lor împotriva Domnului și nici încălcînd prin aceasta poruncile Scripturii (22:19, 22-23).

3. *Reacția greșită a celor nouă seminții și jumătate* 22:13-20
Fără să vorbească mai întîi cu cele două seminții și jumătate, pentru ca să afle motivul zidirii altarului:

- a. ei au presupus că frații lor sînt vinovați de păcat și s-au strîns la Silo ca să se suie la război împotriva celor două seminții și jumătate. (Nu se pomenește nimic de faptul că ei ar fi întreat pe Domnul la Silo!)
- b. au trimis o delegație alcătuită din preotul Fineas și alte zece căpetenii care, fără să dea răgaz celor două seminții și jumătate să se explice, i-au acuzat de păcătuire împotriva Domnului, de abatere de la Domnul, de răzvrătire împotriva Domnului, de curvie spirituală și de idolatrie (v.16-17), de aducerea blestemului lui Dumnezeu asupra lui Israel, așa cum a făcut-o Acan (v.20), și de răzvrătire împotriva celorlalte seminții (v.19).
- c. **Motivul lor:** teama de faptul că ceea ce au făcut cele două seminții și jumătate va aduce mînia Domnului peste celelalte seminții ale lui Israel.
- d. **Frica lor a strîmbat judecata lor:** „rîvna lor fără pricepere” era cît pe aici să-i împingă la a se despărți de slujitori adevărați ai lui Dumnezeu și la a-i nimici pe aceștia.

4. *Răspunsul celor două seminții și jumătate*

„Priviți chipul altarului Domnului”

22:28

Altarul lor a fost un semn și o mărturie privind faptul:

- a. că ei cunoșteau Scripturile legate de altar și erau hotărîți să le asculte;
- b. că nimeni nu avea vreo cauză dreaptă în a-i exclude de la a se închina Domnului la Silo (22:21-29).

5. *Chipul „Altarului Domnului” pentru noi*

Evrei 13:10-17

a. Hristos jertfit odată pentru totdeauna

Evrei 10:9-18

b. Gîndul sau atitudinea lui Hristos

Filip. 2:5-11

c. Tiparul jertfirii de Sine, al iubirii și al iertării

Ef. 4:31-5:2

d. Tiparul slujirii

Marcu 10:35-45

e. Tiparul suferirii pe nedrept

1Petru 2:21-25

IOSUA CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI

Iosua vorbește întregului Israel (1)

1. *Pericolul: Compromisul cu idolatria*

- Fie** a. în relația lor cu canaanii care locuiau încă în mijlocul lor (23:12)
- Fie** b. în încercarea lor de a-și extinde teritoriile între neamurile pe care nu le cuceriseră încă (23:4-5)

2. *Apărare împotriva pericolului*

- a. Asigurarea că Domnul va izgoni acele neamuri (23:5)
- b. Cuplată cu curajul, de partea lor, de a asculta de Scripturi (23:6-7)
- c. Încurajați de experiențele trecute privind credințioșia lui Dumnezeu: El a izgonit dinaintea lor neamuri mari și puternice și va continua să lupte pentru ei. (23:8-10)
- d. O hotărâre sinceră și deliberată de a iubi pe Domnul (23:11)

3. *Avertismentul*

23:12-16

- a. Dacă vă compromiteți cu neamurile din jur, Domnul nu le va izgoni dinaintea voastră.
- b. *Consecința:* „ele vă vor fi o cursă și un laț, un bici în coaste și niște spini între ochi, pînă veți pieri de pe fața acestei țări”(13).
- c. Știți din experiență că Dumnezeu nu a încetat să-Și împlinească promisiunea de a vă da lucruri bune.
- d. De aceea, fiți la fel de bine încredințați că dacă încălcați legământul și părăsiți pe Domnul, El vă va îndepărta din țară.

IOSUA CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU

Iosua vorbește întregului Israel (2)

1. *Chemarea de a alege să slujească Domnului, bazată pe:*
 - a. Chemarea lui Avram de dincolo de Rîu, de la slujirea dumnezeilor falși; Dumnezeu l-a adus în Canaan și i-a înmulțit sămînța. 24:1-3
 - b. Izbăvirea lui Israel din Egipt de către Dumnezeu, prin Marea Roșie și prin pustie. 24:4-7
 - c. Dumnezeu le-a dat biruință asupra Amoriților și le-a dat ca moștenire teritoriile acestora la est de Iordan. 24:8
 - d. Dumnezeu i-a apărat împotriva atacului spiritual orchestrat de Balaam. 24:9-10
 - e. Dumnezeu i-a trecut Iordanul, a izgonit pe vrăjmașii lor și le-a dat de moștenire în dar țara acestora. 24:11-13
 - f. De aceea, „depărtați dumnezeii cărora le-au slujit părinții voștri dincolo de Rîu și în Egipt... alegeți astăzi cui vreți să slujiți”. 24:14-1
 - g. Răspunsul poporului în lumina acestei provocări: „Noi vom sluji Domnului, căci El este Dumnezeul nostru” 24:16-18
2. *Dificultatea în a sluji lui Dumnezeu: sfințenia și gelozia Lui care rezultă în disciplinarea necredincioșiei* 24:19-20
 - a. vezi 1 Cor. 10:19-22; 2 Cor. 11:1-3
 - b. Răspunsul poporului: „Nu! Căci vom sluji Domnului!”
3. *Legămîntul* 24:22-25
4. *Mărturiile* 24:22, 26-27
Poporul însuși, cartea, piatra.

Realizarea lui Iosua 24:29-35

1. Iosua a murit și a fost îngropat în moștenirea lui (vezi contrastul cu Moise!). 24:29-30
2. Oasele lui Iosif au fost îngropate la Sihem (vezi Gen. 50:24-25; Exod 13:19); și ele au ajuns moștenirea fiilor lui Iosif. 24:32
3. „Eleazar, fiul lui Aaron, a murit și a fost îngropat la Ghibeat-Fineas, care fusese dat fiului său Fineas, în muntele lui Efraim” (în contrast cu tatăl său Aaron!). 24:33
4. „Israel a slujit Domnului în tot timpul vieții lui Iosua și în tot timpul vieții bătrânilor cari au trăit după Iosua și cari cunoșteau tot ce făcuse Domnul pentru Israel.” 24:31